

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2848/2018
27.04.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Катарине Манојловић Андрић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Невенка Караџац Рацић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јелена Маросиук Малагурски, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права, издржавања деце и начина одржавања личних односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 73/18 од 21.02.2018. године, у седници већа одржаној дана 27.04.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 73/18 од 21.02.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П2 664/17 од 11.12.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, разведен је брак закључен у Суботици дана 13.09.2014. године између тужиље АА и туженог ББ, који је заведен у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ... под текућим бројем ... за годину 2014. Ставом трећим изреке, заједничка деца парничних странака, малолетни ВВ рођен ... године и малолетна ГГ рођена ... године, након развода брака, поверена су мајци АА ради самосталног вршења родитељског права. Ставом четвртим изреке, обавезан је ББ да на име свог дела доприноса за законско издржавање малолетне деце плаћа месечно новчани износ од по 15.000,00 динара за свако дете, укупно 30.000,00 динара месечно, почев од 01.10.2017. године, па убудуће док за то постоје законски услови, до 10. у месецу за текући месец, законској заступници деце – мајци АА, а у случају доцње са законском затезном каматом од падања у доцњу до исплате, стим што је одлучено да се туженом урачунају износи које је до правноснажног окончања овог поступка обавезан да плаћа за издржавање деце по решењу Основног суда у Суботици И.480/17 од 31.08.2018. године. Ставом петим изреке, одбијен је у преосталом делу тужбени захтев тужиље, изнад досуђеног износа за плаћање доприноса за издржавање деце. Ставом шестим изреке, уређен је начин одржавања личних односа оца- овде туженог ББ са малолетном децом тако што је одређено да ће се односи одвијати у домаћинству оца сваке среде и петка у месецу од 15,30 до 18,30 часова и сваког викенда на дан недеље од 10,00

часова до 18,00 часова, на тај начин што ће отац долазити по децу у домаћинство мајке и враћати их у домаћинство мајке. Ставом седмим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 73/18 од 21.02.2018. године, одбијена је жалба и потврђена пресуда Основног суда у Суботици П2 664/17 од 11.12.2017. године у делу којим су малолетна деца поверена тужиљи на самостално вршење родитељског права, одређена висина доприноса туженог дечијем издржавању и уређен начин одржавања личних односа малолетне деце са туженим.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност другостепене пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС и 55/14 – у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, по свом уверењу одлучио које ће чињенице да узме као доказане. Осталим наводима ревизије се не указује на друге битне повреде поступка које се могу сматрати ревизијским разлогом у смислу члана 407. ЗПП. Неосновано је и указивање на погрешну примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак дана 13.09.2014. године и током трајања брачне заједнице добили двоје заједничке деце и то малолетне близанце ГГ и ВВ, који су рођени дана ... године. Односи између брачних другова су озбиљно и трајно поремећени, због чега је брак странака разведен побијаном пресудом. Истом пресудом заједничка деца парничних странака поверена су овде тужиљи, као мајци, ради самосталног вршења родитељског права. Уређен је и начин одржавања личних односа између туженог, као оца, са малолетном децом тако што је одређено да ће се одвијати у домаћинству оца сваке среде и петка у месецу од 15,30 до 18,30 часова и сваког викенда на дан недеље од 10,00 до 18,00 часова на тај начин што ће отац долазити по децу у домаћинство мајке и враћати их у домаћинство мајке, а регулисан је и начин издржавања малолетне деце, па је тужени, ББ обавезан да на име законског издржавања малолетне деце плаћа месечно новчани износ од по 15.000,00 динара, односно укупно 30.000,00 динара, све док постоје законски услови за издржавање.

Одлуку у погледу поверавања деце и начин одржавања личних односа између туженог као оца и малолетне деце, нижестепени судови су донели на основу налаза и мишљења органа старатељства који су нашли, након спроведеног стручног поступка, да оба родитеља, и мајка и отац поседују капацитете да врше родитељско право, али да је изражена доминанта присутност мајке на родитељском плану од рођења деце, као и континуираност боравка деце у домаћинству мајке, те да по мишљењу органа старатељства мајка треба да настави да врши самостално родитељско право над малолетном заједничком децом. У погледу начина одржавања личних односа и родитељског капацитета туженог, односно оца малолетне деце у налазу и мишљењу органа старатељства истакнуто је да код туженог постоји правилно препознавање и реаговање на развојне потребе деце од стране оца, те је актуелни модел виђања проширен и отац овде тужени једног дана у току викенда борави са децом дужи временски период како би деца постепено остала све дуже до момента када би оба детета била спремна да остану у очевом домаћинству на виђању са ноћењем. Сходно мишљењу органа старатељства, нижестепени судови су усвојили предлог органа старатељства да отац виђа децу три пута недељно и то сваки уторак и четвртак од 15,30 до 18,30 часова као и на дан суботе или недеље када би деца боравила код оца од 10,00 до 18,00 часова. Одлука о висини издржавања малолетне деце од стране оца утврђена је на основу потреба деце и то трошкова на име гардеробе и хране и плаћања дадиле у вези са приходима оба родитеља, те је одређено да овде тужени као отац плаћа износ од по 15.000,00 динара, односно укупно 30.000,00 динара за обоје деце, а на име издржавања.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право при одлучивању о тужбеном захтеву, када су усвојили предлог органа старатељства у погледу поверавања деце, као и у погледу одржавања личних односа овде туженог, као оца са малолетном децом.

И по оцени Врховног касационог суда, у ситуацији када оба родитеља поседују капацитете да врше родитељско право, одлука о томе да тужиља, као мајка врши самостално родитељско право донета је на основу члана 77. став 3. Породичног закона, након мишљења органа старатељства прибављених у смислу члана 270. истог закона и вођења рачуна о најбољем интересу деце. Најбољи интерес деце је правни стандард предвиђен чланом 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета, преузет је у одредбама чланова 6. и 266. става 1. Породичног закона и цени се према околностима сваког конкретног случаја. У конкретној ситуацији постоји доминанта присутност мајке на родитељском плану од рођења деце, затим континуираност боравка деце у мајчином домаћинству као и актуелна ситуација у којој се мајка тренутно налази, односно повремено је радно ангажована, у вези са чињеницом да деца парничних странака имају само по две године, односно налазе се у узрасту када су највише везана за мајку и са којом живе самостално од августа 2017. године када је престала брачна заједница између парничних странака, указује на правилан закључак нижестепених судова да је у њиховом најбољем интересу да родитељско право самостално врши тужиља.

Нису основани ревизијски наводи којима се оспорава стручно мишљење органа старатељства, с обзиром да тужени није предлагао извођење других доказа ради утврђења чињеница битних за процену подобности да тужиља самостално врши родитељско право. Околности које тужени у ревизији наводи да је другостепени суд требало да одржи главну расправу те да стручном тиму центра се поставе сва неопходна питања како би се утврдило који родитељ боље препознаје интерес деце, немају утицај на другачију одлуку суда. Наиме, процена најбољег интереса деце утврђена је на основу мишљења и налаза органа старатељства који је цењен у склопу свих осталих изведених доказа, нижестепени судови су правилно ценили чињенице које се односе на узраст деце и све њихове потребе на емоционалном и развојном плану, као и способност родитеља да задовоље утврђене потребе деце. Дакле, и поред мишљења центра да су оба родитеља подобна за вршење родитељског права, у конкретном случају, у овој фази поступка, је у најбољем интересу малолетне деце, да и даље остану у домаћинству мајке, и да мајка самостално врши родитељско право. Ово из разлога, што је и поред важне улоге оца, улога мајке приоритетна у задовољавању свих животних и свакодневних потреба деце, посебно када се има у виду да је мајка у претходном периоду у свему на задовољавајући начин водила бригу о деци, те да у садашњем моменту не постоје околности које би указивале да је мајка компромитована да врши самостално родитељско право, будући да је утврђено да деца функционишу добро у својој породичној средини.

Одлука о одржавању личних односа деце и туженог донета је правилном применом материјалног права и то одредбе члана 61. став 1. Породичног закона, којим је прописано да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, односно чланом 78. став 3. истог закона, који предвиђа право и дужност родитеља који не врши родитељско право да са дететом одржава личне односе. Начин одржавања личних односа уређен је у складу са предлогом органа старатељства. Предложени и усвојени начин одржавања личних односа деце и туженог примерен је садашњим приликама и усклађен је са узрастом деце и њиховим садашњим развојним потребама, док се не стекну услови да деца самостално проводе дуже времена у домаћинству оца са ноћењем, а што је највише везано за њихов календарски узраст, како су одлучили нижестепени судови.

Врховни касациони суд је имао у виду и наводе ревидента који се односе на начин одржавања личних односа туженог као оца са децом у погледу тога да је тужени као отац подобан да му се деца повере на чување и то током ноћи, као и током државних и верских празника, односно у континуитету током лета и зиме, али је нашао да су у овој фази поступка ти наводи су без утицаја. Наиме, нижестепени судови су правилно утврдили да је начин одржавања личних односа у складу са родитељским капацитетима оца, те да је претходни актуелни модел виђања проширен тако што отац осим у току недеље и током једног дана у викенду борави са децом дужи временски период, односно недељом у периоду од 10,00 до 18,00 часова. На описани начин, деца би постепено остала све дуже и самостално код оца, све до момента када би оба детета била спремна да остану у очевом домаћинству на виђању са ноћењем, с обзиром да су у досадашњем

периоду деца и то од августа 2017. године искључиво боравила у домаћинству са мајком. Дакле, и по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су нашли да је у овој фази поступка предложен модел виђања адекватан и у најбољем интересу деце, али да убудуће постоји могућност да се модел виђања деце и туженог као оца прошири и на ноћење у домаћинству оца.

Врховни касациони суд је имао у виду да ревизија не садржи посебне разлоге о оспоравању висине новчаног износа на који је тужени обавезан да на име свог дела доприноса плаћа месечно на име законског издржавања малолетне деце, па одлуку није испитивао у том делу.

Осталим ревизијским наводима, побија се утврђено чињенично стање, а оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији није дозвољено сагласно члану 407. став 2. ЗПП, због чега исто није утицало на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Како се ни осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу овлашћења из члана 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић